DE CURAÇAOSCHE COURANT.

Deel XXXIX. ZATURDAG den 25sten OCTOBER 1851. No. 43.

Vereeniging voor den burgerstand. Ieder weldenkend lid der burgermaatschappy zal het zich zeker tot een genoegen rekenen, als hy in de gelegenheid gesteld wordt, om, met eene geringe opoffering, iets by te dragen ter verbetering van de maatschappelyke instellingen en tot het welzyn zyner medeburgers. De buitengewone toestand, waarin Europa thans verkeert, schynt toch het nemen van buitengewone maatregelen en verandering in de vormen van vele gebruiken en instellingen te eischen, vooral ter bevestiging van het algemeen crediet, en tot het in stand houden van vele middelen van bestaan in den burgerstand. Veel is er, ook in ons Vaderland, gedaan ter leniging van het lot der behoeftigen en armen, doch in tegendeel weinig of niets ter bevordering der belangen van den middelstand, van die nietvermogende burgerklasse, welke uit handelaars, winkeliers en handwerkslieden bestaat, en die in elke stad zulk een groot gedeelte van de bevolking uitmaakt. Met deernis toch zien wy jaarlyks, hoevelen, die lang door eigene vlyt in hunne behoeften konden voorzien, door zamenloopende omstandigheden gedrongen worden, dien stand te verlaten, en om zich in de rolle der bedeelden te laten inschryven.— Zy vermeerderen alzoo bestendig het lot der armen, wier toeneming in vele steden, Landen en Staten zulk een zorgvol en verontrustend aanzien heeft verkregen. De zorg voor hun onderhoud kost verbazende moeite en opoffering, en te vergeefs worden er pogingen aangewend, om de armoede of het be- [illegible]

Het is evenwel eene andere vraag, of er ook iets gedaan kan worden, om den stroom te stuiten, met welken die stand der armen jaarlyks wordt gevoed uit den geringen burgerstand, met andere woorden, of het ook in de magt staat van aanzienlyke en meervermogende personen, om den middelstand en de geringere burgerklasse door eenig middel te ondersteunen, ten einde zooveel mogelyk te voorkomen, dat oppassende leden daarvan hun bedryf moeten opgeven, en minder spoedig genoodzaakt zyn het getal der bedeelden te vergrooten.

O! De wereld hoort de zuchten niet, welke zorg en smart den eerlyken huisvader afpersen, als hy, die steeds zoo gereed en gaarne zyne leveranciers op zyn' tyd betaalde, nu eindelyk daarin verhinderd wordt, omdat vele van zyne begunstigers, die byna alles by hem lieten opschryven, verzuimen, hunne jaarrekeningen tydig te voldoen. Met zyn boek voor zich, ziet hy in de maand October de sommen na, waarvan hy in January de rekeningen zond, en die, als ze hem op behoorlyken tyd betaald waren, hem in de gelegenheid zouden stellen, aan al zyne verpligtinger jegens anderen te voldoen. Nu siddert hy, als hy een' kassiers-bediende by zich ziet intreden en hem eene assignatie vertoonen. Zes dagen te voren is hy reeds vol zorg, hoe hy zaturdagavond zyne knechts zal betalen. Hy bekrimpt de behoeften van zich en de zynen tot het allernoodigste; terwyl hy begunstigers, die hy gekleed, of gevoed of geleverd heeft, niet om betaling durft aanspreken, uit vrees van hunne gunst te verliezen; ja zelfs verpligt is, hen nog minzaam te bejegenen, als ze op nieuws by hem komen, om hunne nog onbetaalde rekening te vergrooten. Het is God bekend, hoeveel zorg, smart en bekommering vele burgerlieden hebben uit te staan, alleen — ten gevolge van het te laat betalen van hunne rekeningen— Hoevele hebben den teruggang van hunne zaken en het verval tot behoefte en armoede alleen aan deze oorzaak te wyten!

Daarom nemen wy de vryheid eene poging te wagen, om daarin eenige verbetering, tot herstel van veler kwynende welvaart, aan te brengen, door het voorstel: dat zich hier ter stede eene Vereeniging vorme van welgezinden, die zich door de teekening van dit voorstel onderling te verbinden, om hunne leveranciers, winkeliers en ambachtslieden, die dit verlangen, en die zy tot dusver gewoon waren jaarlyks te voldoen, elke drie maanden hunne rekeningen te betalen. In andere steden, en byzonder te Hamburg, zyn reeds zulke Vereenigingen tot stand gekomen, en opmerkelyk is het, hoezeer die maatregel daar gunstig gewerkt heeft op de algemeene welvaart en tot ondersteuning van het crediet.

Te weinig toch schynt het bekend te zyn, hoe vele winkeliers verpligt zyn, hunne ingeslagen waren met 2, 3 of 6 maanden te voldoen, terwyl zy 1, 1½ of soms 2 jaren crediet moeten geven. Te weinig schynt het bedacht te worden dat iemand, die in zyn bedryf eenige knechts elken Zaturdagavond moet betalen, daartoe jaarlyks eene groote som in voorschot noodig heeft, terwyl hy geduldig moet afwachten, hoe lang zyne begunstigers crediet gelieven te nemen, vóór zy hem zyne nieuwjaarsrekeningen voldoen. Te weinig schynt men overtuigd te zyn, dat het diefstal of onthouding van eens anders eigendom is, wanneer men zyne rekeningen later betaalt, dan men zou kunnen doen. Te weinig schynt het opgemerkt te worden, dat iemand, die eenige zaken doet, drie kapitalen noodig heeft, als: een voor de goederen, welke hy in zyn' winkel in voorraad heeft; een voor zyne onbetaalde boekschulden, welke hy niet kan uitgeven, als ze hem nog niet voldaan zyn, en ten derde een voor de reulering en zyne huishouding, bedienden enz. [illegible] dat geldgebrek en zedelykheid dikwyls vyanden zyn, en dat zelfs de braafste man in verzoeking kan komen, zyne zedelykheid te verliezen, wanneer hy in de zorg voor zyn gezin en bedryf door geldgebrek genoopt wordt tot uitvlugten, maatregelen of daden, die met de goede trouw onbestaanbaar zyn, en welke, zoo zy hem al op het oogenblik uit den nood redden, op den duur zyn val moeten veroorzaken. Hoe vele voorbeelden zouden wy kunnen bybrengen van menschen, die in het bezit waren van eene goede kostwinning, en die hunne eer, hun crediet, hun bestaan hebben verloren, omdat zy geen genoegzaam fonds hadden, om hunne zaken te sturen, dewyl zy te lang crediet moesten geven; menschen, eens goede burgers, die daardoor tot nog lager peil daalden, in den drank heil zochten ter verdryving van hunnen kommer, en die hun leven bedelende eindigden, als slagtoffers van een misbruik in de burgermaatschappy, hetwelk even groote verwoestingen aanrigt en evenzeer dient bestreden te worden als het misbruik van sterken drank!

Het behoeft wel geen betoog, hoevele voordeelen zoodanige huizen van koophandel, waar men den vasten regel heeft contante betaling te vorderen, door de daarvoor teweeggebragte gedurige omzetting van kapitalen boven andere gelyksoortige huizen genieten, waar men dezen regel niet volgt. Daaruit kan men alzoo met volle regt een sterk bewys afleiden voor den gunstigen invloed, welken het algemeen op den handelstand zou uitoefenen, wanneer welgezinde ingezetenen zich bereid verklaarden, hunne leveranciers, in plaats van jaarlyks, by quartalen te willen voldoen. De winkeliers zouden daardoor ook in staat zyn zulke begunstigers goedkooper te bedienen dan anderen, die een te lang crediet vorderen of nemen. Tevens zou dit de orde bevorderen in de zaken van dat groot getal ingezetenen, die gewoon zyn elke drie maanden vast hun traktement te ontvangen, en die voorzeker gemakkelyker daaruit met elke quartaal eene kleine rekening zouden kunnen voldoen, dan eene viermaal grootere rekening aan het einde des jaars, enkel uit het traktement van het vierde quartaal. In 't algemeen zal ook de naauwkeurigheid van eene quartaal-rekening beter kunnen worden nagegaan dan die eener jaarrekening, waarop men soms posten vindt, die men zich kwalyk kan herrinneren ontvangen te hebben.

Wanneer niemand meer koopt, dan hy op zyn' tyd betalen kan;—wanneer de goede trouw evenzeer by begunstigers als by leveranciers in acht genomen wordt:—wanneer de eerste de laatste elke drie maanden (of des verkiezende elk half jaar) prompt voldoen, dan zeker zal er, vooral in den geringen burgerstand, meer vertrouwen en welvaart ontstaan; dan zal het wankelend crediet van velen hersteld worden; dan zullen veelvuldige zorgen en processen worden voorgekomen, en niet minder zal dit eenen heilzamen invloed oefenen zoowel op handel, handwerken en nyverheid als op de zedelykheid van derzelver beoefenaars. De staat zyner kas kan grootelyks op de zedelykheid van den koopman invloed hebben, en heeft dien werkelyk; ook kunnen aanzienlyke personen er op rekenen, dat de eer, achting en toegenegenheid, welke de burgerstand hun toedraagt of bewyst, meerder of minder is, al naar gelang zy hunne rekeningen prompt betalen. Deze maatstaf is onbedriegelyk.

Hartelyk wenschen wy dus, dat ieder, die prys stelt op de achting van zyne medeburgers;—die overtuigd is, dat de inwendige kracht eener staat gelegen is in de welvaart en het crediet van hare ingezetenen, die billykheid en regtvaardigheid als de zuilen van godsdienst en zedelykheid vereert: dat de zoodanigen onzer stadgenooten mogen deelnemen in deze Vereeniging, en de volgende Verklaring zullen willen onderteekenen en nakomen, waartoe wy alle welgezinden by dezen, om het belang der zaak dringend uitnoodigen.

Verklaring.

De ondergeteekenden betuigen by dezen te willen deelnemen aan de Vereeniging voor den burgestand, te Leeuwarden, met belofte, om hare bedoeling te willen bevorderen, door al die leveranciers, winkeliers, ambachtslieden, enz., welke zy tot dusver gewoon waren op jaarrekening te voldoen, voortaan elke drie maanden te betalen, wanneer zy namelyk hunne begeerte daartoe door het inzenden van een quartaal-rekening hebben te kennen gegeven.—*Sur. Weekblad.*

Volgens de *Literary Gazette* heeft de sultan van Turkye, te Konstantinopel, eene akademie van wetenschappen en letterkunde gesticht, welke uit 40 turksche leden en een onbepaald getal buitenlandsche correspondenten zal bestaan. Van de laatste zyn tot nu toe nog maar drie benoemd, namelyk de Engelschman Redhouse, de schryver van eene turksche spraakkunst; Bianchi, een Franschman en schryver van een turksch woordenboek; en de beroemde geschiedschryver Hammer-Purgstall. De akademie zal binnen kort eene Encyclopedie der wetenschappen in de turksche taal uitgeven.

Tot het oprigten van geneeskundige en militaire scholen in Perzie zyn uit Oostenryk naar Teheran vertrokken Dr. J. Pollak, Czarnotta en de officieren Jarti, Kurz, Nemiro en baron Gumohus.

De geneesheer Jecker, bekend door vele belangryke geschriften over physiologie en mikroskopische anatomie, heeft by zyn overlyden een legaat van 200,000 fr. gemaakt aan de *Academie des Sciences*, en bestemd tot een prys voor het beste werk over organische chemie. Dit belangryk legaat is reeds, ten gevolge van magtiging, aanvaard door de academie.

De K. K. stedehouder te Weenen heeft aan J. T. Goldberger het brevet voor zyne electro-magnetische kettingen ontnomen.—Volgens het besluit, hetwelk 15 Augustus ll. gedagteekend is, geschiedt die ontneming omdat het gebleken is, dat niet Goldberger de uitvinder is, maar dat zy reeds in 1832, door P. T. Bervalo waren uitgevonden.

KOLONIALE SECRETARY.

Aanzoek voor Manumissie

EERSTE AFKONDIGING.

1851.

No. 47. Oct. 15. van de slaven *Simon*, oud 63 jaren, zoon van *Maria Carnacion ; Antonetje*, oud 78 jaren, dochter van *Maria*, en *Susanna Rosa*, oud 1 jaar, dochter van *Josephina*, aankomende den boedel van *O. M. da Costa.*

De Koloniale Secretaris,
J. SCHOTBORGH Hz.

KOLONIALE SECRETARY.
Curaçao den 24 October 1851.

NAMENS den Heer Gouverneur wordt by deze bekend gemaakt, dat de zetting van het brood voor de volgende week, eindigende den 1 November als volgt is bepaald : het brood van vyftien Cents moet 21 oncen wegen en van mindere pryzen naar evenredigheid; zullende het zoogenaamde fransche brood van den voormelden prys een once minder mogen wegen; op pœne als by de Publicatie van den 16 Maart 1824 is vastgesteld.

De Koloniale Secretaris,
J. SCHOTBORGH Hz.

ADMINISTRATIE van FINANCIEN.

Inschryving voor Tarwe Meel.

BENOODIGD zynde tot het bakken van brood voor het Garnizoen, enz., eene hoeveelheid van meer of min *Twaalf duizend ponden Tarwe meel, gaaf en goed en van de eerste kwaliteit*, leverbaar in het Magazyn, zoo zal aan den voordeeligsten inschryver, by aldien de prys aannemelyk is, die levering worden verleend.

De beslotene biljetten van inschryving zullen ter Administratie van Financien worden aangenomen op aanstaanden Dingsdag, den 28 dezer, uiterlyk tot en met het vallen van het middagschot.

Curaçao den 24 October 1851.
De Administrateur van Financien,
H. KIKKERT.

ADMINISTRATIE van FINANCIEN.

Publieke Inschryving.

BY het Gouvernement dezer kolonie benoodigd zynde de volgende artikelen leverbaar aan 's Landsmagazyn alhier, als :

25 Sjappen No. 2.
25 do. „ 3.
25 een handsbylen.
25 twee do. do.
25 Schoppen (breede).

zoo zullen de leverancien daarvan worden verleend aan de genen, die voor het Gouvernement aannemelyke aanbiedingen zullen doen by beslotene biljetten, welke op Dingsdag, den 28 dezer, tot en met het vallen van het middagschot, kunnen worden ingezonden.

De belanghebbenden worden verzocht om de monsters inteleveren aan 's Landsmagazyn binnen het fort Amsterdam en by de opening der biljetten tegenwoordig te zyn, of wel zich daartoe door iemand anders te doen vertegenwoordigen.

Curaçao den 24 October 1851.
De Administrateur van Financien,
H. KIKKERT.

ADMINISTRATIE van FINANCIEN

Publieke Inschryving

WEGENS den verkoop van de volgende artikelen, te bezigtigen in 's Lands Magazyn alhier, als :

5 vaten Potasch, wegende 1147 ponden.
156 ℔. oud Koper.

De genen, die hierin gading hebben, gelieven zich by beslotene biljetten van inschryving ter opgemelde administratie te vervoegen, alwaar die biljetten zullen worden aangenomen op Dingsdag, den 28 dezer, uiterlyk tot en met het vallen van het middagschot.

Curaçao den 24 October 1851.
De Administrateur van Financien,
H. KIKKERT.

*** *GETROUWD den 22 dezer :*

N. ANSLYN Jr.,
Officier van Gezondheid tweede klasse,
MET
C. F. GERLEIN.

Den Heere W. van Houten
alhier.

MYN HEER !

By de beantwoording van den brief, door UEd. aan my gerigt in het weekblad van deze kolonie, van den 18 dezer maand, zal ik niet uit het oog verliezen wat ieder fatsoenlyk man aan zich zelven verschuldigd is, en evenmin vergeten dat ik den beschaafden stand, welke dit bedoeld blad leest, verpligt ben eene betamelyke gematigdheid in de uitdrukkingen, welke ik tot dit einde behoor te bezigen.

UEd. zult wel gelieven te gevoelen welk eene hooge mate van bevreemding het my veroorzaakt heeft uit uwen brief te ontwaren hoe weinig UEd. voor oogen hebt gehad den gedragslyn, welken UEd. hadt behooren te volgen, zoodra het aan UEd. was medegedeeld, dat ik omstandigheden alhier had verspreid, dat de reputatie van uwe geachte persoon bedreigen : niet op my berust in dit geval de verpligting om UEd. op te zoeken, doch uwe taak is het my aan te spreken, ten einde, ingeval van verschil, te vereffenen wat voor vereevening vatbaar is ; de beleedigde zoekt den beleediger op, vooral wanneer deze is een jong mensch, die ter naauwernood alhier bekend is, en gene een bereids bejaard man, die sedert verscheidene jaren in deze kolonie is gevestigd.

De nieuwstydingen, door UEd. bedoeld, zyn niet alleszins overeenkomstig met de mededeelingen, welke, door my gegeven, uwen goeden naam op het spel schynen te zetten ; noch ik, noch Mevrouw Post Brande zyn bekend met den Heer K..... Reeds sedert geruimen tyd, evenwel, is myne dochter gewoon met den Heer L...... briefwisseling te voeren, by dezen, op aanwyzing van haren echtgenoot, van tyd tot tyd eenige parfumerien te ontbieden, welker geldelyk bedrag, naar gelang zy ontvangen worden, door tusschenkomst van den WelEdelen Heer G. W. Hellmund per wissel steeds is overgemaakt. Tydens myn kortstondig verblyf in Holland maakte ik kennis met den Heer L...... en niet weinig werd ik by die gelegenheid verbaasd door ZEds. mededeeling, dat door UEd. men opmerkzaam gemaakt was op den geldelyken toestand van myne dochter, en dat UEd. daaromtrent op eene voor deuzel ven verontrustende wyze zich uitgelaten hadt. By myne terugkomst in deze kolonie, gaf ik myne dochter van deze omstandigheid kennis, by welke gelegenheid zy my verhaalde, dat Kapitein Ouwehand in de maand Augustus jl. voor haar had medegebragt een kistje met parfumerien, welke hy nogthans geweigerd had als naar gewoonte aftegeven, met byvoeging dat hy last had hetzelve niet dan tegen kontante betaling haar overteleveren, en indien hetzelve op dezen voet niet was afgehaald, het alsdan toe te vertrouwen aan UEd. De voordragt dezer feiten ontlokt, zoo ik my niet vergis, de zoo natuurlyke gevolgtrekking, dat UEd. den geldelyken toestand myner dochter als zeer ongunstig hebt afgemaald, met de bedoeling van te vergemakkelyken den afzet van parfumerien, waarin UEd. handel dryft ; zoodanig was ten minste by my de indruk, en overeenkomstig hiermede, heb ik dezen en genen, onder opgave van de omstandigheden, zoo even vermeld, uwe handelwyze ten aanzien myner dochter toevertrouwd, en alzoo aan de schatting prys gegeven van hen, welke my voorkwamen in my en de mynen belang te stellen.

Houd UEd. overtuigd, Myheer ! dat ik steeds den hoogsten prys zal stellen op de hoogachting van hen, die redelykerwyse aanspraak mogen maken op de schatting van elken weldenkenden, en dat het gevoelen van hem my zeer onverschillig is, die noch door deugden, noch door talenten, of welke andere aanbeveling dan ook zich onderscheidt.

P. KOENTZE.

Curaçao den 23 October 1851.

Aan ons zyn zes rekeningen of facturen over Parfumerien, ontvangen per onderscheidene gelegenheden uit Amsterdam, vertoond, en daarby zes wisselbrieven voor de bedragen der facturen ; zynde twee der wissels, de eerste en de laatste, door Kapitein K. Ouwehand, en de vier anderen door den Heer G. W. Hellmund ontvangen geworden. Volgens de rekeningen zyn deze wissels weinige dagen na de aankomst der goederen voldaan geworden.

DE RED.

Lyst van de ter Koloniale Secretary liggende onafgehaalde brieven, aangebragt sedert de laatste acht dagen.

Jonathan T. Morrell. 2.	Eva de Vries Leseur.
Jacob Henriquez. 2.	D. C. Henriquez.
B. de Marchena.	H. Huyke.
J. R. Miranda Jr.	José Anto. Cataño.
B. & D. Jesurun.	Bitoriano Dia.
M. A. Correa Jr.	Juan Anto. Isquierdo.
Signore Milane.	Rosa Taura de Baptista.
Aicik Cardozo.	de Wed. A. O Romer.
Abram J. Senior. 2.	José Cortissos.
J. & E. J. Henriquez.	

Curaçao den 17 October 1851.
De Commis, belast met de Post-directie,
JOHN C. GAERSTE.

CURAÇAO.

Vaartuigen in- en uitgeklaard in de laatste acht dagen.

INGEKLAARD—*October.*

16 am. brik Sarah, Williams, Nieuw York.
17 „ „ Phantom, Revens, Nieuw York.
20 ned. boot Mimie, George, Bonaire.
„ bark Silania, Tromp, Aruba.
ven. gol. Gran Maria, Salsedo, Jamaica.
ned. „ Twee Zusters, Weever, Aruba.
am. brik Brontes, Simmons, Nieuw York.
ned. gol. Twee Broeders, Neuman, Bonaire.
21 „ „ Gl. Piar, Prince, Jamaica.
22 „ „ Pietermaai, Groos, Bonaire.
„ „ Anna, Deveer, Sto. Domingo.
„ „ Reneta Ruiz, Maracaibo.
n. gr. brik Velos, Maal, Pto. Cavello.
23 ned. bark Sofia, Iseira, Pto. Cavello.
eng. brik Speed, Corning, Trinidad.
am. schip Lunette, Keen, Barbados.

UITGEKLAARD—*October.*

17 ned. brik Raphael, Buikes.
deens. golet Beauty, Hernandez.
ven. golet Clara, Faneyte.
18 ned. kofschip Maracaibo, Klok.
„ bark St. Nicolaas, Boom.
20 ven. golet Diana, Jalien.
„ „ Laura, Laroche.
sp. „ Veracruzana, de la Flor.
21 ned. boot Mimie, George.
n. gr. brik Velos, Maal.
22 eng. „ Daring, Milligan.
ned. golet Twee Zusters, Weever.
ven. „ Antonia, Torres.
am. brik Sarah, Williams.
ned. golet Clemencia, Henriquez.
„ bark Selania, Tromp.
23 „ golet Gouv. Elsevier, Ellis.
am. „ Brontes, Simmons.
„ schip Lunette, Keen.
24 ned. golet Pietermaai, Groos.
„ „ Twee Broeders, Neuman.
„ „ Clara, Berch.

Verleden Zondag, den 19, is Z. M. Schoenerbrik [illegible], onder bevel van den Luitenant ter zee 1e. klasse, A. KLINKERT, uit deze haven naar Suriname vertrokken.

Den vorigen dag, is de Schoenerbrik RAPHAEL, kapitein BUIKES, naar Amsterdam vertrokken en als passagiers met denzelve de Adjudant-onderofficier K. SCHOTBORGH, en de onderofficieren C. W. SCHOTBORGH, J. W. O. VAN DYCK en A. A. MELMER, die naar het Moederland vertrekken om examen afteleggen.

Het Venezolaansche Oorlogs Stoomschip LIBERTADOR, Kommandant M. COTARRO, is verleden Woensdag, den 22 dezer, naar La Guayra vertrokken.

In den loop der week met de aankomst van vaartuigen van Sto. Domingo hebben wy de *Gaceta* van die stad tot de dagteekening van den 12 dezer ontvangen. Zy behelzen weinig belangryks. De Republiek genoot eene volmaakte rust en er bestond geene vrees voor eenen vyandelyken aanval. De President der Republiek bezocht de provintien en werd overal met vreugdebewyzen ontvangen.

Er wordt te Sto. Domingo een genootschap gevormd om de kolenmynen van Samaná te bewerken. Men is bezig een kapitaal van honderd duizend dollars te verzamelen, ten einde een begin met de werkzaamheden te maken ; dit kapitaal zal verdeeld worden in vyf duizend aandeelen, elk van twintig dollars, en het genootschap zal den naam voeren van COMPAÑIA DE MINAS DE SAMANA. Niet alleen Dominicanen, maar vreemdelingen kunnen deel in deze onderneming nemen. Er zal buitenlands inteekeninglysten tot dat einde geopend worden.

Men heeft monsters van de kolen van Sa-

maná naar Engeland gezonden, welke door den hoofdingenieur der Koninklyke Stoomboot Maatschappy zyn onderzocht en bevonden geworden dat de kolen uit die mynen van eene zeer goede kwaliteit is. De Maatschappy zal voor derzelver stoomvaartuigen van deze kolen gebruik maken, wanneer daardoor eene bezuiniging in de uitgaven kunne gemaakt worden.

Op Samaná bestaan ook kopermynen, welke naderhand bewerkt zullen worden.

Uit Hayti zyn ook Couranten en brieven ontvangen, waaruit blykt dat aldaar eene volmaakte rust heerschte.

In dagteekening van 29 Augustus dj. is door den Keizer, te Kaap Haytien, een dekreet uitgevaardigd, waarby Prins Dieudonné Bobo vervallen verklaard wordt van al zyne rangen en titels, als: Luitenant-Generaal, Groot Maarschalk van het ryk, Prins van Kaap Haytien, Grootkruis der Keizerlyke en Militaire orde van St. Faustin, en Ridder der Keizerlyke orde van het Legioen van eer.

De gemelde Prins wordt van hoogverraad beschuldigd en vogel vry verklaard. Er is eene premie van $ 10,000 op zyn hoofd gesteld, en de genen, die hem mogten herbergen, onderstand verleenen of beschermen, zullen als medepligtigen in zyne misdaad beschouwd en volgens de wet gestraft worden; als medepligtigen zullen ook gestraft worden de genen, die zyne schuilplaats kennende, geene aangifte daarvan aan het gouvernement zullen gedaan hebben.

De *Colonial Standard and Jamaica Despatch* van den 25 September jl. bevat een uittreksel van de *West Indian*, eene Courant van Barbados, waaruit blykt dat de Suiker oogst op dat eiland dit jaar buitengemeen gunstig is geweest. Het is een der beste oogsten, die men gehad heeft.

Er zyn van Barbados uitgevoerd: 36,117 oxhoofden, 2,575 tiercen, 7,175½ vat Suiker, gelykstaande in ronde getallen aan 38,730 oxhoofden;

11,160 puncheons, 362 oxhoofden en 202 vaten Melasse.
258 pakken Arrowroot.
39 do. Gember.
397 balen Katoen.
2726 gourdes Aloë.

Wanneer men hierby voegt het verbruik van het eiland, zynde niet minder dan 2000 oxhoofden, dan is de hoeveelheid Suiker nagenoeg 41,000 oxhoofden geweest.

Volgens de *Trinidarian* van den 10 September zyn 352 Coolies van Trinidad naar hun geboorteland vertrokken, medenemende eene som van $ 18,000 in wisselbrieven en eene grootere som in specie. Men betreurt zeer het vertrek van deze menschen, waardoor het eiland een verlies lydt van 352 werkzame en oppassende arbeiders en $ 40,000 aan kapitaal.

Uit de *New York Evening Bulletin* van den 6 Augustus jl.

De Joden in het Parlement. Het weigeren door het Engelsche Lager Huis om den Alderman Salomons zitting in het Parlement te laten nemen, alleen omdat hy een Jood is, levert wederom een treurig bewys op, dat de negentiende eeuw, met al hare kennis, welke zoo hemelhoog geprezen wordt, nog veel te leeren heeft. Het Britsche Parlement heeft, door de staatkunde aan godsdienstige gevoelens te blyven toetsen, met de daad de onverdraagzaamheid aan den dag gelegd, welke, gelyk de Engelschen sinds lange jaren zich beroemen, uit hun land zou zyn verdreven.

De door het Parlement aangenomene stelling is niet alleen onvryzinnig, maar ook bespottelyk. Dat ligchaam is, naar het schynt, bereid den heer Salomons zitting in het Parlement te laten nemen, mits hy den eed, in den voorgeschreven vorm, "op het geloof eens christens," aflegge. Dat wil zeggen: wanneer hy zyne senatoriale loopbaan met een meineed beginnen wil, zal het Huis hem als een lid aannemen; maar daar hy God niet als getuige in een leugen wil aanroepen, hebben de leden van het Lager Huis besloten dat hy in de vergadering geene zitting zal nemen. Heeft men ooit zulke ongerymdheid gehoord! De heer Salomons is bereid op zyn geloof in eene Godheid te zweeren dat hy geen misbruik van zyn ambt zal maken; maar dit is, gelyk blykt, niet voldoende; en de achtbare leden, die misschien een oogenblik te voren een dobbelhuis hebben verlaten, hebben hem, naar hun zeggen, wegens godsdienstigen schroom uitgesloten.

Indien het Britsche Parlement gelyken tred met den tyd wenscht te houden, indien het begeert beschouwd te worden als verheven te zyn boven den vervolgzieken geest der midden eeuwen, dan moet het onmiddelyk maatregels nemen om deze eedformulier afteschaffen, zoodat het aan de Joden geoorloofd zal zyn in het Huis der Gemeente zitting te nemen, en den eed op hunne gewone wyze afteleggen. Hy, die in dit land den Jood, wegens zyne godsdienst, uit een ambt zou willen uitsluiten, zou gelyk een inquisiteur uitgejouwd worden; nogthans weigert een ligchaam in Engeland, bestaande, volgens hetgeen de *London Times* ons zegt, uit de kundigste mannen van het volk, een lid toe te laten, alleenlyk onder dit voorgeven.

Toen Lodewyk XIV de Protestanten wegens hunne godsdienstige gevoelens uit alle ambten uitsloot, waren de Engelschen de luidste in de afkeuring van deze daad. Maar wy wenschen gaarne te weten of het geloof van eenen in de leerstellingen van zyne godsdienst opgebragten Hebreër, eene grootere misdaad tegen den staat is dan het geloof eens Protestants. Buitendien staat godsdienstige overtuiging niet in onze magt. Niemand, die als Katholyk, Protestant, of Jood geboren en opgebragt is geworden, kan zich zelven door eigen wil tot iets anders vormen. Het veranderen van godsdienst, zoo het plaats grype, moet uit overtuiging ontstaan. Alleen meineeders kunnen den mantel van het geloof naar willekeur aan en uittrekken.

Dit, beweren wy, is eene reden te meer, waarom het godsdienstige geloof eens mans, het zy wat het ook zy, hem geenszins voor een openbaar ambt ongeschikt maakt. De Constitutie van ons land erkent ten volle dit algemeene beginsel. Ofschoon de groote massa van het volk uit Christenen bestaat, wordt toch niemand uit de staatkundige loopbaan gesloten, omdat hy een verschillende godsdienst belydt. Sinds lang hebben wy burgers en zelfs publieke ambtenaren van het Joodsche geloof gehad, en thans hebben wy, zoo als in Californie, van het Mahomedaansche, Buddhistsch en andere heidensch geloof.

De staat is in de daad eene zuiver staatkundige maatschappy, welke, dewyl zy aan alle godsdiensten bescherming verleent, aan geene de voorkeur mag geven. Het geloof is te eenenmale eene zaak tusschen den mensch en zynen Schepper. Volgens het republikeinsche beginsel (en dit is het eenige ware) is een burger, zoo lang hy de wetten eerbiedigt, tot alle burgerlyke ambten kiesbaar, wat ook zyn byzonder godsdienstig geloof zyn moge. Eeden van ambtenaren moeten zoodanig zyn, [illegible] ten volgens de verschillende godsdiensten ook verschillend zyn.

Engeland beroemt zich dikwyls er op, aan het hoofd der hedendaagsche beschaving te staan. Naar onze meening is hy nog ver af van die hoogte te hebben bereikt, waarop eerder dit land aanspraak kan maken; want onbetwistbaar is het, dat de Ver. Staten alle andere landen, ten opzigte van alles wat staatkundige vryheid betreft, vooruitgeloopen is; en hierin bestaat, naar ons inzien, de ware beschaving. Kortom, beschaving bestaat geenzins in verzamelingen van schilderyen en palsizen, maar het is het hoogste goed voor het grootste getal.

GEMENGDE BERIGTEN.

De *Globe* zegt, na de mededeeling der jongste berigten uit China, dat voor dat ryk de inwendige beroeringen bedenkelyker zyn, sedert de Europesche handelsbelangen zich aldaar hebben doen gelden, maar dat China van de andere zyde van den Stillen Oceaan met veel ernstiger gevaar bedreigd wordt.

"De Chinesche staatslieden, zegt dat blad, zullen het begrypen als de mare tot hen doordringt van de nieuwe maatschappy, die tegenover China's stranden plotseling als uit den grond opgerezen is; de waaghalzen en dolkoppen, welke de krachtigste menschenrassen van het Westen naar Californie hebben gezonden, werpen reeds den vermetelen blik op den Stillen Oceaan, als het veld hunner ondernemingszucht. Met het oog op hetgeen met Texas en Mexico gebeurd is, vragen wy, of niet welligt eerlang een avonturier als Lopez, maar voorzigtiger dan hy, zyne vaan op de tegenovergelegen kust van Azië zal gaan planten."

Hetzelfde blad neemt uit een dagblad van Britsch Oost-Indie, de *Englishman*, het volgende over: "Naar wy vernemen, zyn twee stoombooten te San Francisco aangekomen, die door het gouvernement der Vereenigde Staten daarheen gezonden zyn, om eene geregelde gemeenschap met China te openen. Zy moeten onderweg Japan aandoen, ten einde de vergunning te bekomen tot het aanleggen van een steenkolenmagazyn op Japanschen grond. De bezwaren der Japansche regering zullen welligt overwonnen worden door het gezigt van een eskader oorlogsschepen, vergezeld van twee gewapende stoombooten van de grootste soort. Doch het bezit zelf van een kolenmagazyn op een zoo naby de Chinesche kust gelegen punt kan voor de op te rigten stoomvaartdienst op China niet van veel nut zyn; eene gelegenheid voor de stoomvaartuigen tot aanvulling van den steenkolenvoorraad op de Bonin- of Ladronen-eilanden zou van veel meer nut zyn, en de vergunning daartoe zou door de Britsche of de Spaansche regering gereedelyk worden verleend. Maar het is den Amerikanen om regtstreekschen handel met de talryke en welvarende bevolking van Japan te doen."

Berigten uit Rome melden, dat Dr. J. Knoblecher, de bekende zendeling in Afrika, algemeene belangstelling wekt. Volgens mededeelingen van hem bestaat zyne zwarte kolonie in de stad Khardum (ten zuiden van Nubie) uit 81 negers van verschillenden leeftyd, maar meestal knapen. Hy was tot de stammen onder den 4den graad breedte doorgedrongen, doch hoopte nog verder dan de evenachtslyn te komen. De Paus heeft ten stelligste beloofd, zyne pogingen krachtdadiglyk te ondersteunen, en ook verscheidene Duitschers hadden eene inschryving geopend, om hem door geldelyke bydragen te gemoet te komen.

Weenen. Men beschouwt het als zeker, dat in het aanstaande jaar te Weenen eene groote tentoonstelling van nyverheid zal plaats hebben, zooveel mogelyk naar het voorbeeld van Londen.

— Te Szilvas in Hongarye werd by de jongste overstrooming het geheele schoolgebouw met den schoolmeester en 30 jongens er in weggerukt. Alle vonden den dood in de golven. Van Gejalu tot Szamos Ugvar werd alles verwoest, waarby vele menschen en dieren den dood vonden.

— Te Praag vinden op dit oogenblik twee Jezuiten, welke met verlof van den aartsbisschop prediken, een grooten toeloop van toehoorders.

— De voormalige bisschop van Macerata, Mgr. Clementi, is als vertegenwoordiger van den H. Stoel naar Mexiko vertrokken. Dit is de eerste apostolische nuntius by de Mexikaansche regering.

Frankfort. H. van Gagern, de voormalige president der nationale vergadering te Frankfort, heeft zyn landgoed te Monsheim [illegible] nemens naar Amerika te verhuizen.

Berlyn. Uit Pillau meldt men, dat het opzamelen van barnsteen op de Oostzeekust dit jaar zeer voordeelig is geweest; op verscheidene punten was men zoo gelukkig enkele stukken te vinden, die eene waarde van 600 á 800 thalers en meer hadden.

Parys. De meeste veroordeelden van het proces te Lyon teekenen herziening van hun vonnis aan.

— Vyftien jaren geleden besloot de Heer D., ten gevolge der onophoudelyke kwellingen zyner wederhelft, haar een diamanten halsnoer te geven. Het beloven viel echter gemakkelyker dan het uitvoeren; in plaats van echte steenen, schonk hy haar valsche, hetgeen de dame niet scheen te bemerken, ofschoon zy hem ter nauwernood 2- á 300 fr. hadden gekost. Dezer dagen overleed de vrouw. De troostelooze echtgenoot ging terstond met het collier by een juwelier, die er 30,000 fr. voor bood; een blyk van verbaasdheid deed den goudsmid nog 1000 fr. meer bieden; een ander gaf er hem eindelyk 33,000 fr. voor. Die goede vrouw, zeide hy, ik ben ryker dan ik dacht.

— Een proces, dat onlangs te Milaan gevoerd werd, doet zien, dat aldaar nog een nakomeling leeft van den hertog van Alba, die onder Philips II eene zoo treurige vermaardheid heeft verkregen. De tegenwoordige hertog van Alba eischte van drie gemeenten de negenden van het vruchtgebruik des gronds, die aan zyne voorvaderen door Savichen III in het jaar 1284 was verleend.— De regtbank ontzegde den hertog zyn eisch.

— Men verzekert, dat de Heer Gasparin in den nacht van 29 July eene nieuwe telescopische planeet heeft ontdekt, wier bestaan thans algemeen erkend wordt.

— Men verzekert thans, dat de beruchte Lola Montes de bewoners van de Ver. Staten door hare danskunst zal verlustigen. Zy zoude een engagement van 400,000 fr. aangegaan hebben met den Heer Barnum, den bekenden kornak van de zingende en dansende celebriteiten van Europa.

— De Paus heeft aan twee Engelsche maatschappyen concessie verleend voor den aanleg van een spoorweg van Ancona naar Bologna.

— Een brief uit Duitschland meldt, dat Don Miguel eerlang in het huwelyk zal treden met de Prinses van Loewenstein Rosenberg, verwante van den Prins v. Schwarzenberg; ofschoon niet tot de Souvereine Huizen behoorende, is de Prinses van den hoogen adelstand.

ZWITSERLAND. In het kanton Neufchatel neemt thans de vervolging tegen de koningsgezinde party op grootere schaal toe. De staatsraad heeft den zoogenaamden *Cercle au Cerf* te Neufchatel, alwaar zich de voornaamste leden der koningsgezinde party plegen te verzamelen, door de policie doen sluiten.— Deze party heeft overigens sedert den terugkeer harer deputatie uit Baden-Baden nieuwe hoop opgevat, daar deze deputatie, naar men van goederhand verneemt, zoowel by den Koning als by den Prins van Pruisen zeer gunstig is ontvangen. Het schynt een lievelingsdenkbeeld van den koning te zyn het verstendom Neufchatel te herstellen, en reeds herhaaldelyk heeft hy daarover met zyn ministerie gehandeld,

— In den nacht tusschen 29 en 30 Aug. is in het Zwitsersche kanton Schwytz eene groote hoeveelheid sneeuw gevallen. In 50 jaren was dit niet gebeurd.

LONDEN. Kapitein Forbes, wiens zending naar Dahomey, tot onderzoek van de kwestie des slavenhandels, zonder gevolg bleef, heeft onlangs een werk over dat land uitgegeven, waaruit wy eenige belangwekkende byzonderheden ontleenen.

Genoemde kapitein voerde in het jaar 1848 het bevel over de Bonetta, deel uitmakende van het Afrikaansche eskader, en bekwam verlof van den opperbevelhebber, om den nieuw benoemden Engelschen vice-consul van Dahomey derwaarts te vergezellen.— Het bedoelde werk behelst een merkwaardig en uitvoerig verslag van zyn bezoek aan het Hof der Dahomanen.

Het land Dahomey ligt tusschen de rivieren Niger en Volta, en zyne zuidelyke grens wordt door een deel van de kust van Guinea gevormd. De hoofdplaats Abomey ligt diep binnenslands. De Koning van dat land wordt als eene soort van vorst over de Wilden beschouwd; hy heeft 2000 vrouwen en een paleis, hetwelk rondom met menschenschedels versierd is. Hy is de opperste beschermheer van den slavenhandel, tot welks [illegible] koste legt. Het koningryk Dahomey is thans de grootste militaire staat in Westelyk Afrika. De magt van dezen Koning is op de slaverny gegrondvest. De slaven zyn het doel zyner oorlogen, en de munt, waarmede hy zyne inkoopen doet, en zyne uitgaven bestrydt; zy zyn hem alles, en daarom ook is hy by uitnemendheid de Koning van den slavenhandel.

De Dahomanen vormen geene werkelyke natie, maar een ontzaggelyken hoop struikroovers. Slechts de Koning en eenige weinige edelen mogen er aanspraak op maken van het geslacht der Dahomans te zyn, en ook hierop valt wel iets af te dingen, aangezien al de harems met de vruchten van den kryg worden aangevuld. Als krygskundige natie zyn de officieren inboorlingen, doch de soldaten vreemdelingen of gekochte slaven. Het jaar is dáár verdeeld in oorlog en feestelykheid. In de maanden Nov. en Dec. neemt de groote slaven-oorlog eenen aanvang. In den tusschentyd der feestelykheden trekt het leger ten oorlog tegen de eene of naburige natie; doch wanneer de Koning zich aan zyn hoofd bevindt, houdt hy de bestemming van den togt geheim, tot dat men zich één dag marsch van de plaats bevindt, waarover zyne soldaten onheil en verderf zullen uitstorten. Het leger, dat uit 12,000 man geregelde troepen en even zoo vele aangeworvene bestaat, wordt met geene vaste soldy betaald; de soldaten ontvangen eene vergoeding, welke zich regelt naar het aantal gevangenen, welke opgebragt worden; de officieren worden naar gelang van de door hen betoonde dapperheid beloond. Eene eigenaardige afdeeling van het leger is de amazonen-brigade, welke 5000 vrouwen telt.— De beschryving, welke van dit korps gegeven wordt, is byzonder belangwekkend.— Deze amazonen huwen nooit en zyn uit eigen beweging van geslacht veranderd. Allen leven en kleeden zich op dezelfde wyze, en mannen en vrouwen wedyveren, om elkander te overtreffen. Zy zyn uiterst gezet op hare wapenen, welke door haar gepolyst worden, en die, wanneer zy de wacht niet betrekken, worden weggesloten. Er bevindt zich geene wacht op het paleis, behalve wanneer de Koning in het openbaar verschynt, en dan bestaat zy uit eene garde amazonen; by revoën echter is de wacht zamen gesteld uit een korps manschappen, terwyl buiten het paleis steeds eene sterke afdeeling onder de wapenen is. De amazonen houden haar verblyf in kazernen in den omtrek van het paleis en staan onder de bewaking van gesnedenen.

In dit ryk zyn al de soldaten, zoowel van het mannelyk als van het vrouwelyk geslacht, slaven, die intusschen vry genoeg zyn om belang te hebben by het aantal buit gemaakte krygsgevangenen. By vervoer van slaven naar de kust en by uitwisseling derzelven tegen hunne waarde in Kauris (soort van munt) zyn eenige Portugesche kooplieden behulpzaam; daarenboven vindt men in de voornaamste haven Whyda vyf zeer welgestelde inboorlingen, die den slavenhandel uitoefenen, en die eigenaars zyn van duizende slaven en voor den jaarlykschen oorlog geheele regementen leveren. Kapitein Forbes beschryft den Dahomanschen Vorst, Koning Gezo, aldus: Hy is ruim 48 jaren oud, heeft een goed voorkomen, hetwelk geenszins op dat van een neger gelykt, een gebiedenden ernstigen blik, en is uiterst hoogmoedig. Geheel in tegenstelling van zyne ministers, vrouwen en kokken, welke alle kleuren van den regenboog vertoonen en met kralen, goud en zilver als overladen zyn, is de Koning eenvoudig gekleed met een luchtig kleed van gele zyde, met sterren en halvemanen bezaaid; daarby sandalen en een Spaanschen hoed, welke van een gouden rand voorzien is; zyn eenig sieraad bestaat uit eene kleine gouden keten van Europeesch maaksel. Zyne Majesteit schynt met goed gevolg de manieren en gebaren van zyne Europesche broeders na te bootsen. Hy heeft een dwerg en een reus en ook een hofnar. Gedurende de feesten, welke zoo lang duren als de vrede, omringen de amazonen dagelyks zynen troon, en brengen hem de grootste hulde, waarby zyne daden hemelhoog worden verheven, daar hy alle andere Koningen overwint en hen als slaven verkoopt. Gedurende het bezoek van kapitein Forbes werd door den Koning de gezondheid der Koningin Victoria uitgebragt, die, volgens hem, de grootste Vorstin der blanken is, gelyk Vorst Gezo de grootste Koning is der zwarten.

— De Amerikaansche dagbladen bevatten het volgende yzingwekkende verhaal van eene wonderdadige redding by een der jongste zware branden te San Françisco. Een Heer uit Hallowel, die zich tydens dien brand in het bankgebouw van Wells en Co. bevond, [illegible] bykans myn leven in de vlammen verloren, gelyk al myne goederen daarby te gronde zyn gegaan. De oorzaak daarvan was, dat wy aan Wells vuurvast hoekhuis, hetwelk door iedereen tegen uitwendig vuur bestand werd geacht, te veel vertrouwen schonken.— De muren waren uit gebakken steen zamengesteld en hadden eene dikte van twee voet, het dak was een voet dik met cement belegd, de vensterramen waren ten minste 18 duim van de yzeren kasten verwyderd. Vele bewoners bragten hunne kostbaarheden en papieren van waarde gedurende den brand naar het gebouw, want een elk achtte dezelve daar in veiligheid. De HH. Wells, generaal Wilson, de Gebr. Whitecomb, Norton, Sattalen, Austin en ik zelf sloten ons op in het gebouw, toen de vlammen zich in onze nabyheid vertoonden en voorzagen ons met zooveel water als wy uit den put van de binnenplaats konden krygen; vermits alle uitweg ons was afgesneden hadden wy besloten den brand daar te doorstaan. Byna overal rondom ons stonden houten huizen en zeer in de nabyheid het groote hooge gebouw van Dr. Nabe.— Toen dit laatste vuur begon te vatten werd de hitte schier ondragelyk; de vlammen brulden om den noordelyken hoek van het gebouw en de wind jaagde ze door de Claystraat als een ontembaren stroom van gloedroode wolken op ons aan. Het was een angstwekkend schouwspel. Al de yzeren luiken en deuren naar de zyden van den brand werden wit-gloeijend, smolten en krulden om.— De vlammen speelden naar binnen en deden het binnenhoutwerk ontbranden. Wy bestreden het vuur met leeuwenmoed Onze voorraad water was uitgeput. Wy werden den trap af en in het kantoor gelykvloers gedreven. Inmiddels rolden de vlammen van alle kanten op onze wykplaats aan. Het groote houten blok huizen in de Montgomerystraat tegenover ons brandde in lichterlaaijer vlam. Daardoor werd eindelyk ons dak en vervolgens de trap aangetast. Nu drongen wy naar de eenige reddingplaats, die nog over was gebleven, te weten de deur der bank, die in de Montgomerystraat uitkwam, doch van binnen met yzeren grendels was gesloten. De deur was, o vreeselyke tegenspoed! tengevolge der gloeijende hitte zoodanig uitgezet, dat wy den grendel niet konden afschuiven. Een oogenblik scheen een folterende dood ons onvermydelyk tot te zullen wezen; wy dachten levend gebraden te zullen worden. Toevallig vond Norton eene yzeren bout. Sattalen had zich reeds door zyne radelooze krachtsinspanningen, om de deur te openen, op eene jammerlyke wyze de handen geschroeid. Met behulp van deze bout deden wy de deur openspringen, maar toen vertoonde zich een tooneel om van te beven voor onze oogen. Eene zee van vlammen golfde door de straat en loeide en kraakte boven onze hoofden. De hitte was gruwelyk. Nu begon er wedloop op leven of dood. Te midden van vuurgloed en rookwolken, die ons verschroeiden en stikten, snelden wy voort, werwaarts wy eene veilige wykplaats meenden te kunnen bereiken.— Myne handen en voeten waren verschroeid, myn gezigt verblind, myne krachten verdwenen en evenwel trachtte ik verder te komen in de eenige rigting, die kans op redding scheen aan te bieden, namelyk naar het boveneinde der Montgomery-straat. Eindelyk was de vuurproef doorstaan, ik bereikte de plaats, waar de brandspuiten post hadden gevat, deed my in eene apotheek met olie inwryven en kwam ten laatste by Tewksbury in het noordelykste gedeelte der stad aan, waar ik sedert dat tydstip myn verblyf heb gevestigd. Thans ben ik in staat my weder te kunnen bewegen, daar myne brandwonden, die gelukkig niet diep zyn, beginnen te heelen. Met uitzondering van Norton werd ieder myner lotgenooten erger gebrand dan ik. Hy had zich door middel van een omgeslagen wollen deken tegen de woede der vlammen beveiligd; Wells is ellendig beschadigd, gelyk mede generaal Wilson. Whitecomb en Austin vielen in den vuurgloed neder en hebben zooveel letsel bekomen, dat er geene hoop is op hun behoud. In eene naby ons huis gelegen woning zyn zes of zeven menschen in de vlammen omgekomen, welk lot wy als door een wonder zyn ontgaan.

Gedrukt ter Drukkery van
A. L. S. MULLER & J. F. NEUMAN wz.